

© Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
Установа адукацыі «Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў»

ДРТ–2018 г.

ФІЗІКА

Варыянт змяшчае 30 заданняў і складаецца з часткі А (18 заданняў) і часткі В (12 заданняў). На выкананне ўсіх заданняў адводзіцца 180 мінут. Заданні рэкамендуецца выконваць па парадку. Калі якое-небудзь з іх выкліча ў Вас цяжкасць, перайдзіце да наступнага. Пасля выканання ўсіх заданняў вярніцеся да прапушчаных.

Пры выкананні тэста дазваляецца карыстацца калькулятарам, які не адносіцца да катэгорыі забароненых сродкаў захоўвання, прыёму і перадачы інфармацыі. Ва ўсіх тэставых заданнях супраціўленне паветра пры руху цел не трэба ўлічваць, калі гэта спецыяльна не агаворана ва ўмове.

Будзьце ўважлівыя! Жадаем поспеху!

Пры разліках прыняць:

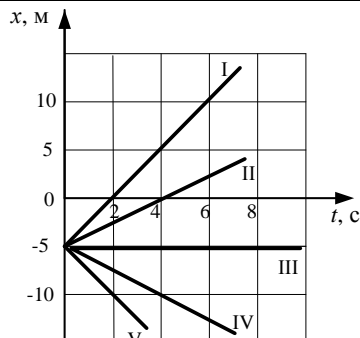
Пастаянная Планка $h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с	Электрычная пастаянная $\epsilon_0 = 8,85 \cdot 10^{-12} \frac{\Phi}{\text{м}}; \frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 9,0 \cdot 10^9 \frac{\text{Н} \cdot \text{м}^2}{\text{Кл}^2}$
Скорасць святла ў вакууме $c = 3,0 \cdot 10^8 \frac{\text{м}}{\text{с}}$	Універсальная газавая пастаянная $R = 8,31 \frac{\text{Дж}}{\text{моль} \cdot \text{К}}$
$\sqrt{2,00} = 1,41; \sqrt{3,00} = 1,73$	1 эВ = $1,6 \cdot 10^{-19}$ Дж
	Модуль паскарэння свабоднага падзення $g = 10 \frac{\text{м}}{\text{с}^2}$

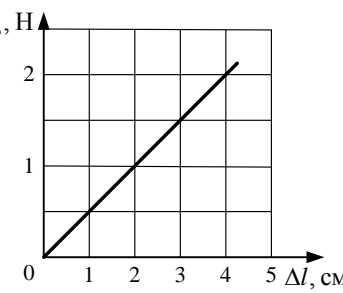
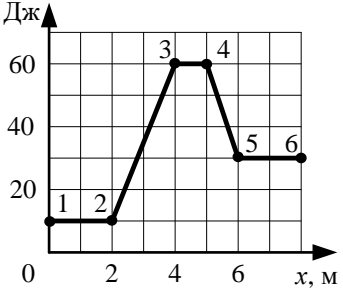
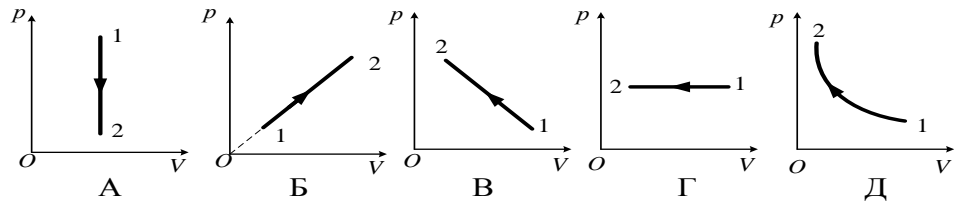
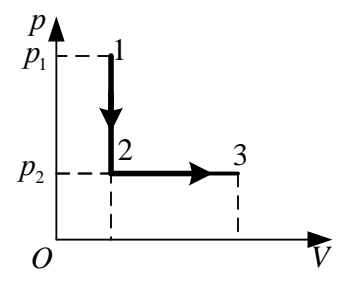
Множнікі і прыстаўкі для ўтварэння дзесятковых кратных і долевых адзінак

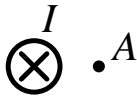
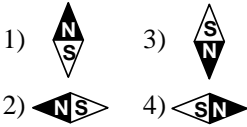
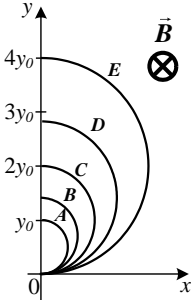
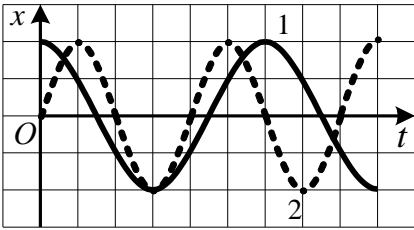
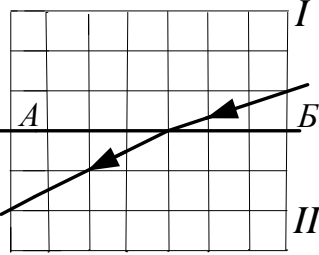
Множнік	10^{12}	10^9	10^6	10^3	10^{-2}	10^{-3}	10^{-6}	10^{-9}	10^{-12}
Прыстаўка	тэра	гіга	мега	кіла	санты	мілі	мікра	нана	піка
Абзначэнне прыстаўкі	Т	Г	М	к	с	м	мк	н	п

Частка А

У кожным заданні часткі А толькі адзін з прапанаваных адказаў з'яўляецца правільным. У бланку адказаў над нумарам задання пастаўце метку (×) у клетачцы, якая адпавядае нумару выбранага Вамі адказу.

A1	Абітурэнт правёў пошук інфармацыі ў сетцы Інтэрнэт аб самых хуткіх серыйных аўтамабілях у свеце. Вынікі пошука прадстаўлены ў табліцы: <table border="1" data-bbox="207 1030 1157 1422"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Марка аўтамабіля</th> <th>Максімальная скорасць</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Bugatti Veyron</td> <td>$407 \frac{\text{км}}{\text{г}}$</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Ferrari Enz</td> <td>$5,83 \frac{\text{км}}{\text{мін}}$</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>F1 McLaren</td> <td>$3,87 \cdot 10^2 \frac{\text{км}}{\text{г}}$</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Pagani Zonda F</td> <td>$9,6 \cdot 10^3 \frac{\text{см}}{\text{с}}$</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>Koenigsegg CCX</td> <td>$108 \frac{\text{м}}{\text{с}}$</td> </tr> </tbody> </table> Максімальную скорасць мае аўтамабіль, назва якога прыведзена ў радку з нумарам:	№	Марка аўтамабіля	Максімальная скорасць	1	Bugatti Veyron	$407 \frac{\text{км}}{\text{г}}$	2	Ferrari Enz	$5,83 \frac{\text{км}}{\text{мін}}$	3	F1 McLaren	$3,87 \cdot 10^2 \frac{\text{км}}{\text{г}}$	4	Pagani Zonda F	$9,6 \cdot 10^3 \frac{\text{см}}{\text{с}}$	5	Koenigsegg CCX	$108 \frac{\text{м}}{\text{с}}$	1) 1; 2) 2; 3) 3; 4) 4; 5) 5.
№	Марка аўтамабіля	Максімальная скорасць																		
1	Bugatti Veyron	$407 \frac{\text{км}}{\text{г}}$																		
2	Ferrari Enz	$5,83 \frac{\text{км}}{\text{мін}}$																		
3	F1 McLaren	$3,87 \cdot 10^2 \frac{\text{км}}{\text{г}}$																		
4	Pagani Zonda F	$9,6 \cdot 10^3 \frac{\text{см}}{\text{с}}$																		
5	Koenigsegg CCX	$108 \frac{\text{м}}{\text{с}}$																		
A2	На рысунку прадстаўлены графікі руху ўздоўж восі Ox пяці цел (I, II, III, IV, V). Кінематычнаму закону руху $x = A + Bt$, дзе $A = -5$ м, $B = 2,5 \frac{\text{м}}{\text{с}}$, адпавядае графік, які абзначаны лічбай:	1) I; 2) II; 3) III; 4) IV; 5) V.																		
A3	Вагон цягніка, што рухаецца раўнамерна і прамалінейна са скорасцю, модуль якой $v_1 = 72 \frac{\text{км}}{\text{г}}$, быў прабіты куляй, што ляцела гарызонтальна са скорасцю, модуль якой $v_2 = 750 \frac{\text{м}}{\text{с}}$. Шырыня вагона $L = 3,0$ м, скорасць кулі адносна Зямлі перпендыкулярная напрамку руху вагона. Калі пры прабіванні сценак вагона скорасць кулі практычна не змянілася, то адтуліны ў процілеглых сценаках вагона зрушаны адна адносна другой на адлегласць l, роўную:	1) 3,0 см; 2) 5,6 см; 3) 6,0 см; 4) 7,0 см; 5) 8,0 см.																		

A4	Калі цела рухаецца са стану спакою роўнапаскорана і прамалінейна, то шлях, пройдзены гэтым целам за п'ятую секунду, большы за шлях, пройдзены гэтым целам за другую секунду ў:	1) 1,2 раза; 2) 1,8 раза; 3) 2 разы; 4) 2,5 раза; 5) 3 разы.	
A5	На рысунку прадстаўлены графік залежнасці модуля сілы пружкасці $F_{\text{пр}}$ спружыны ад велічыні яе абсалютнай дэфармацыі Δl . Жорсткасць k спружыны роўная:		1) $0,50 \frac{\text{Н}}{\text{м}}$; 2) $5,0 \frac{\text{Н}}{\text{м}}$; 3) $15 \frac{\text{Н}}{\text{м}}$; 4) $50 \frac{\text{Н}}{\text{м}}$; 5) $0,50 \frac{\text{кН}}{\text{м}}$.
A6	На рысунку прыведзены графік залежнасці кінетычнай энергіі цела W_k , якое рухаецца ўздоўж восі Ox , ад каардынаты x . Модуль раўнадзейнай сіл, прыкладзеных да цела, быў найбольшым на ўчастку:		1) 1–2; 2) 2–3; 3) 3–4; 4) 4–5; 5) 5–6.
A7	На p – V -дыяграмах паказана залежнасць ціску p ад аб'ёму V для ідэальнага газу, колькасць рэчыва якога пастаянная. Ізбарнаму сцісканню адпавядае графік, абазначаны літарай:		1) А; 2) Б; 3) В; 4) Г; 5) Д.
A8	Пры ізахорным нагрыванні ідэальнага газу, колькасць рэчыва якога пастаянная, ціск газу змяніўся ад $p_1 = 110$ кПа да $p_2 = 130$ кПа. Калі пачатковая тэмпература газу $T_1 = 330$ К, то канчатковая тэмпература T_2 газу роўная:	1) 340 К; 2) 350 К; 3) 390 К; 4) 400 К; 5) 420 К.	
A9	Ідэальны аднаатамны газ, колькасць рэчыва якога $\nu = 4,0$ моль, ахалоджваюць пры пастаянным аб'ёме так, што яго ціск памяншаецца ў тры разы ($p_1 = 3p_2$), а затым ізбарна нагрываюць (гл. рыс.). Калі тэмпература газу ў пачатковым і канчатковым станах $T_1 = T_3 = 300$ К, то выкананая газам работа A ў ходзе ўсяго працэсу роўная:		1) 1,66 кДж; 2) 4,99 кДж; 3) 6,65 кДж; 4) 8,31 кДж; 5) 19,9 кДж
A10	Электраэнергія, спажываемая жыхарамі кватэры за адзін месяц, вымяраецца ў:	1) кілаватах; 2) кілавольтах; 3) кілаамперах; 4) кілават-гадзінах; 5) кілаомах.	
A11	Два аднолькавыя маленькія праводзячыя шарыкі, зарады якіх $q_1 = 38$ нКл і $q_2 = -22$ нКл, знаходзяцца ў вакууме. Шарыкі прывялі ў судакрананне, а затым развялі на адлегласць $r = 12$ см. Модуль сілы F электростатычнага ўзаемадзеяння паміж шарыкамі роўны:	1) $2,0 \cdot 10^{-5}$ Н; 2) $4,0 \cdot 10^{-5}$ Н; 3) $6,0 \cdot 10^{-5}$ Н; 4) $8,0 \cdot 10^{-5}$ Н; 5) $9,0 \cdot 10^{-5}$ Н.	
A12	Калі ўнутранае супраціўленне крыніцы пастаяннага току ў $k = 5,0$ раза меншае за супраціўленне знешняга ланцуга, то каэфіцыент карыснага дзеяння η крыніцы току роўны:	1) 83 %; 2) 72 %; 3) 60 %; 4) 42 %; 5) 28 %.	

A13	Прамы праваднік з токам I размешчаны перпендыкулярна да плоскасці рысунка (гл. рыс 1). У пункт A змясцілі невялікую магнітную стрэлку, якая здольна паварочвацца вакол вертыкальнай восі, перпендыкулярнай да плоскасці рысунка. Як размесціцца стрэлка? Правільны адказ на рысунку 2 абазначаны лічбай: Рys. 1 Рys. 2 5) У пункце A магнітнае поле не ствараецца, арыентацыя стрэлкі будзе адвольная.	1) 1; 2) 2; 3) 3; 4) 4; 5) 5.
A14	Ядры ${}^1_1\text{H}$ і ${}^2_1\text{H}$, скорасці якіх аднолькавыя, улятаюць у аднароднае магнітнае поле ў напрамку восі Ox перпендыкулярна да ліній індукцыі $\vec{B}$ (гл. рыс.). Калі траекторыя ядра ${}^2_1\text{H}$ абазначана літарай C , то траекторыя ядра ${}^1_1\text{H}$ абазначана літарай: 	1) A ; 2) B ; 3) C ; 4) D ; 5) E .
A15	Два спружынныя маятнікі (1 і 2) выконваюць свабодныя гарманічныя ваганні. Графікі залежнасці каардынаты x маятнікаў ад часу t паказаны на рысунку. Адносіны перыяду ваганняў T_1 першага маятніка да перыяду ваганняў T_2 другога маятніка $\left(\frac{T_1}{T_2}\right)$ роўныя: 	1) $\frac{1}{2}$; 2) $\frac{2}{3}$; 3) 1; 4) $\frac{3}{2}$; 5) 2.
A16	На мяжу AB падзелу двух празрыстых асяроддзяў падае светлавы прамень (гл. рыс.). Калі абсалютны паказчык праламлення першага асяроддзя $n_1 = 1,36$, то абсалютны паказчык праламлення другога асяроддзя n_2 роўны: 	1) 1,60; 2) 1,44; 3) 1,31; 4) 1,28; 5) 1,06.
A17	Калі даўжыня хвалі электрамагнітнага выпраменьвання $\lambda = 0,42$ мкм, то энергія E фатона гэтага выпраменьвання роўная: 	1) 2,0 эВ; 2) 3,0 эВ; 3) 4,0 эВ; 4) 5,0 эВ; 5) 6,0 эВ.
A18	Лік электронаў у нейтральным атаме калію ${}^{39}_{19}\text{K}$ роўны: 	1) 19; 2) 20; 3) 29; 4) 39; 5) 58.

Частка В

Адказы, атрыманыя пры выкананні заданняў часткі В, запішыце ў бланку адказаў. Шукаемыя велічыні, пазначаныя шматкроп'ем, павінны быць вылічаны ў адзінках, паказаных у заданнях.

Калі ў выніку вылічэнняў атрымаецца няцэлы лік, акругліце яго да цэлага, карыстаючыся правіламі прыбліжаных вылічэнняў, і ў бланк адказаў запішыце акруглены лік, пачынаючы з першай клетачкі. Кожную лічбу і знак мінус (калі лік адмоўны) пішыце ў асобнай клетачцы.

Адзінкі вымярэння велічынь (кг, м, Ф, мА, °С і інш.) не пішыце.

B1	Траса велогонкі складаецца з трох аднолькавых кругоў. Калі першы круг веласіпедыст праехаў з сярэдняй скорасцю шляху $\langle v_1 \rangle = 23 \frac{\text{км}}{\text{г}}$, другі – $\langle v_2 \rangle = 23 \frac{\text{км}}{\text{г}}$, трэці – $\langle v_3 \rangle = 14 \frac{\text{км}}{\text{г}}$, то ўсю трасу веласіпедыст праехаў з сярэдняй скорасцю шляху $\langle v \rangle$, роўнай ... $\frac{\text{км}}{\text{г}}$.
B2	Да бруска масай $m = 5,0$ кг, які без пачатковай скорасці рухаецца ўніз па нахіленай плоскасці, што ўтварае вугал $\alpha = 60^\circ$ з гарызонтам, прыкладзена сіла $\vec{F}$, накіраваная ўверх уздоўж плоскасці. Каэфіцыент трэння слізгання паміж брускам і плоскасцю $\mu = 0,33$. Калі модуль сілы $F = 15$ Н, то праз прамежак часу $\Delta t = 2,0$ с пасля пачатку руху модуль перамяшчэння Δr бруска будзе роўны ... дм.

B3	Два целы, масы якіх $m_1 = 0,30$ кг і $m_2 = 0,10$ кг, рухаюцца паступальна па гладкай гарызантальнай паверхні ўздоўж восі Ox (гл. рыс.). Модулі скорасцей цёл $v_1 = 2,0 \frac{м}{с}$ і $v_2 = 4,0 \frac{м}{с}$. Калі пасля іх узаемадзеяння цела масай m_1 спыніцца, то праекцыя скорасці v'_{2x} цела масай m_2 на вось Ox будзе роўная ... $\frac{дм}{с}$.	
B4	У два вертыкальныя сазлучаныя сасуды, плошчы папярочных сячэнняў якіх адрозніваюцца ў $n = 2$ разы, а вышыні аднолькавыя, наліта ртуць $\left(\rho_1 = 13,6 \frac{г}{см^3}\right)$ так, што да верхніх краёў сасудаў застаецца адлегласць $l = 33$ см. Калі шырокі сасуд даверху запоўніць вадой $\left(\rho_2 = 1,0 \frac{г}{см^3}\right)$, то рознасць Δh узроўняў ртуці ў сасудах будзе роўная ... мм.	
B5	У балоне знаходзіўся ідэальны газ масай $m_1 = 700$ г. Пасля таго як з балона выпусцілі некаторую масу газу і панізілі абсалютную тэмпературу газу, які застаўся, так, што яна стала на $\alpha = 20,0$ % меншай за першапачатковую, ціск газу ў балоне паменшыўся на $\beta = 40,0$ %. Маса m_2 газу ў канечным стане роўная ... г.	
B6	Вада $\left(\rho = 1,0 \cdot 10^3 \frac{кг}{м^3}, c = 4,2 \cdot 10^3 \frac{Дж}{кг \cdot К}\right)$ аб'ёмам $V = 250$ см³ астывае ад тэмпературы $t_1 = 48$ °С да тэмпературы $t_2 = 10$ °С. Калі б колькасць цеплаты, якая вылучылася пры ахалоджванні вады, поўнасьцю пераўтварылася ў работу па падняцці будаўнічых матэрыялаў масай $m = 1,0$ т, то іх можна было б падняць на вышыню h, роўную ... дм.	
B7	Ідэальны аднаатамны газ, колькасць рэчыва якога $\nu = 1,0$ моль, што мае першапачатковую тэмпературу $t_1 = 28$ °С, спачатку расшырылі ізабарна, а затым ён ізабарна перайшоў у стан з тэмпературай, роўнай першапачатковай. Калі пры гэтым аб'ём газу павялічыўся ў $k = 5,0$ раза, то модуль колькасці цеплаты Q, аддадзенай газам пры ізабарным працэсе, роўны ... кДж.	
B8	Хлопчык стаіць на адлегласці $L = 6$ м ад вертыкальнага слупа вышынёй $H = 7$ м. Ён бачыць відарыс верхавіны слупа ў маленькім плоскім люстэрку, якое ляжыць на гарызантальнай паверхні Зямлі. Калі вочы хлопчыка знаходзяцца на ўзроўні $h = 1,4$ м ад паверхні Зямлі, то адлегласць l паміж асновай слупа і люстэркам роўная ... м.	
B9	Кандэнсатар ёмістасцю $C = 15,0$ нФ, зарад якога $q = 750$ нКл, падключылі да крыніцы пастаяннага напружання. Калі ў выніку гэтага энергія кандэнсатара павялічылася ў чатыры разы, то напружанне U паміж абкладкамі кандэнсатара стала роўным ... В.	
B10	У электрычным ланцугу, схема якога паказана на рысунку, супраціўленні ўсіх электрычных званкоў (зв1–зв5) аднолькавыя. Калі кожны званок звінць пры напружанні, большым за $U_{зв} = 30$ В, то максімальнае напружанне U на клеммах крыніцы пастаяннага току, пры якім ні адзін званок не звінць, роўнае ... В.	
B11	У аднародным магнітным полі, модуль магнітнай індукцыі якога $B = 0,10$ Тл, на двох бязважкіх нерасцяжных нітках роўнай даўжыні падвешаны ў гарызантальным становішчы прамы аднародны праваднік. Лініі магнітнай індукцыі накіраваны вертыкальна. Пасля таго як па правадніку пайшоў ток $I = 2,0$ А, праваднік зрушыўся так, што ніткі ўтварылі з вертыкаллю вугал $\alpha = 45^\circ$ (гл. рыс.). Калі даўжыня правадніка $l = 50$ см, то яго маса m роўная ... г.	
B12	Электрычны нагрэвальнік мае дзве спіралі даўжынёй l_1 і $l_2 = 2l_1$ з аднолькавага дроту. Пры падключэнні да крыніцы пастаяннага напружання першай спіралі (l_1) вада масай m_1 у пасудзіне закіпае за прамежак часу $\Delta t_1 = 5,0$ мін. Калі падключыць да той жа крыніцы абедзве спіралі (l_1 і l_2), злучаныя паміж сабой паралельна, а каэфіцыент карыснага дзеяння нагрэвальніка застанецца ранейшым, то вада масай $m_2 = 3m_1$ у гэтай пасудзіне пры той жа пачатковай тэмпературы закіпіць за прамежак часу Δt_2, роўны ... мін.	